

Huvudman

Stockholms kommun
kommunstyrelsen@stockholm.se

Beslut

Datum 2026-04-08

Dnr SI 2026:530

Sida 1 (8)

Ärendet

Tillsyn av Komvux Liljeholmen i Stockholms kommun.

Beslut

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 1 skollagen (2010:800) från att ingripa mot Komvux Liljeholmen i Stockholms kommun avseende brist om beslut om betyg och betygskatalog. Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas. Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av Komvux Liljeholmen i Stockholms kommun.

Skolinspektionen har avgränsat tillsynen till att gälla undervisningen i svenska för invandrare (sfi). Utbildningen bedrivs i egen regi med Stockholms kommun som huvudman. Komvux Liljeholmen bedriver sin sfi-undervisning i en fastighet centralt i Liljeholmen.

Cirka 600 elever studerar på Komvux Liljeholmen och eleverna studerar kurserna B, C och D inom studieväg 2-3.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Komvux Liljeholmen följer gällande bestämmelser om beslut om betyg och betygskatalog, att utbildningen i sfi omfattar kursplanens syfte, mål och karaktär, betygsättning samt nationella prov.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 4 mars 2026 och 5 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat plan mot kränkande behandling och betygskataloger. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Avstående från ingripande

Beslut om betyg och betygs katalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av ingivna betygs kataloger framgår att flera lärare har undertecknat betygs katalogen för en grupp elever. Det framgår inte vilken lärare det är som beslutat om respektive betyg. Rektorn uppger i intervju att hittills har en betygs katalog skrivits ut per betygs datum, vilket innebär att det förekommer att elever från olika undervisnings grupper finns med i samma betygs katalog. I dessa fall har samtliga lärare som beslutat om betyg också skrivit under betygs katalogen. Det har enligt rektorn medfört att det inte tydligt framgår vilken av lärarna som fattat beslut om respektive betyg. Rektorn uppger att det kommer ändras från och med nästa betygs datum, då en betygs katalog per betygs datum, kurs och undervisnings grupp kommer att skrivas ut. Detta för att det ska framgå vilken/vilka lärare som fattat beslut om ett betyg.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg och inte sätta betyg när underlag för bedömning av en elevs kunskaper saknas på grund av elevens frånvaro. Det ska framgå om ett betyg har satts innan eller efter det att ett ämne har avslutats. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen [2011:185]).

Statens skolverk får meddela ytterligare föreskrifter om utformningen av betygs katalog, terminsbetyg, slutbetyg och betyg efter provning (6 kap. 23 § skolförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att dokumentation av betyg inte skett i enlighet med författningarnas krav där det ska framgå vilken lärare som satt ett betyg. Rektorn har emellertid uppgett att en ändring kommer att ske till nästa betygsdatum så att det ska framgå vilken lärare som satt ett betyg.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa (p. 1), den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse (p. 2), eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande (p. 3). Stockholm kommuns verksamhet vid Komvux Liljeholmen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller dokumentation av betyg.

Utredningen visar inte att bristerna har negativa konsekvenser för elevernas utbildning och verksamheten avser att ändra tillvägagångssättet inför kommande betygsdatum. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som ringa och finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Utbildningen i svenska för invandrare omfattar kursplanens syfte, mål och karaktär

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju uppger lärare för studieväg 3 att undervisningen planeras utifrån block som har ett tema, exempelvis arbetsliv, studier och samhälle. Eleverna gör i efterhand tester på blocken, så kallade blocktester, för att testa kunskaper i den delen av kursen. Vidare uppger lärare att de justerar planeringen utifrån elevgruppens behov och att planeringen finns tillgänglig i en lärportal. Lärare för studieväg 2 uppger att de regelbundet publicerar en veckoplanering för eleverna i lärportalen. Lärare uppger vidare att de arbetar utifrån lärandemål som upprättats för undervisningen

samt utifrån en lärobok. Elevernas språkliga förmågor stäms av vid kursintroduktionen och därefter kontinuerligt under utbildningen. Lärarna anpassar undervisningsnivån utifrån elevernas individuella behov i form av extra anpassningar och stöd från läraren.

I intervjuer uppger elever att de i undervisningen arbetar med hörförståelse genom bland annat att titta och lyssna på kortfilmer via datorn. Lärare uppger att eleverna även lyssnar på poddar, ljudfiler och tv-program samt samtalar med varandra. Rektorn bekräftar den bild som både elever och lärare ger.

I intervjuer uppger eleverna att de arbetar med läsförståelse i undervisningen genom att kontinuerligt läsa texter och genom läxor. I intervju bekräftar lärare och rektorn den bild som eleverna ger. I intervjuer uppger eleverna att de får arbeta med muntlig interaktion och produktion under utbildningen genom att prata svenska med varandra i par, i grupper och med läraren. Lärare nämner att eleverna exempelvis arbetar med muntliga förmågor när de har fredagsmingel där eleverna tränar på att hålla i gång ett samtal under tre, fyra minuter. Andra exempel är när de kopplar samtal till olika teman, exempelvis hälsa och kultur och traditioner. Rektorn bekräftar den bild som både elever och lärare ger.

Elever och lärare uppger att de arbetar med skriftlig produktion under kursen. Som exempel nämner de att de dagligen skriver, både korta meningar och längre skrivuppgifter. Lärare tillägger att de kan skriva tillsammans, i grupper och enskilt. Rektorn bekräftar den bild som elever och lärare ger.

Elever uppger att undervisningen handlar om situationer de kan använda sig av i sin vardag, i samhället samt i studie- och arbetsliv. Alla elever uppger att de tränar på att använda svenska språket i vardagliga situationer så att de kan använda språket när de handlar, går till läkaren och pratar med grannar.

Vidare uppger elever att de lär sig om svensk historia och kultur samt hur man gör vid kontakt med myndigheter och liknande. De pratar även om dagsaktuella ämnen i klassrummet. Vad gäller studier och arbetsliv uppger samtliga elever att undervisningen behandlar hur man kan etablera sig i samhället och vad man kan studera. Flera elever lyfter att studie- och yrkesvägledaren informerar eleverna kring detta och att vägledaren finns tillgänglig vid behov.

Lärare uppger att undervisningen på olika sätt knyter an till vardagliga situationer, samhällsfrågor, studier och arbetsliv i Sverige. Detta genom studiebesök, intervjuteknik, mingel och inbjudningar till fester med mera. Rektorn bekräftar lärarnas uppgifter och tillägger att undervisningen tar hänsyn till elevernas intressen och erfarenheter i den omfattning som är

möjligt. Skolan har också ett samarbete med kommunens jobbtorg och detta arbete är kopplat till skolans studie- och yrkesvägledare.

Elever, lärare och rektorn uppger att eleverna har tillgång till och använder digitala verktyg under lektionerna och att undervisningen utvecklar elevernas digitala kompetens. Elever ger även exempel på digitala plattformar som de använder. Rektorn tillägger att elever även har tillgång till en digital coach. Vidare uppger samtliga elever att deras kommunikativa språkförmåga utvecklas under utbildningen utefter deras behov.

Rättslig reglering

För kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska det finnas en kursplan. Den ska ge utrymme för läraren och eleverna att själva planera undervisningen. Av kursplanen ska betygskriterierna för varje kurs framgå (2 kap. 12 § förordning om vuxenutbildning).

Kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Utbildningen ska ge språkliga redskap för att kommunicera och delta aktivt i vardags-, samhälls- och arbetsliv samt fortsatta studier. Genom undervisningen i kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska eleven bland annat ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att läsa och skriva svenska, sin förmåga att tala, lyssna och samtala på svenska, sin förmåga att förstå talad och skriven svenska samt sin förmåga att anpassa språket till olika syften, mottagare och situationer. (Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygsättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de känner till betygskriterierna för den kurs som de läser. Vidare uppger eleverna att lärare inför varje prov förklarar om vad som krävs i betyg för att få godkänt i tex. hör- och skrivförståelse.

Samtliga lärare uppger att de utgår från betygskriterierna vid betygssättning och försöker ha ett så brett och allsidigt underlag som möjligt när de fattar beslut om betyg. Lärare uppger att de utgår från varje

färdighet: tala, lyssna, skriva när de bedömer elevens kunskaper. Även kunskaper som eleven visat upp i andra sammanhang än i den ordinarie undervisningen beaktas. Lärarna uppger att de kontinuerligt dokumenterar elevernas kunskapsutveckling under kursens gång och att eleverna måste nå samtliga delar av att läsa, skriva, tala och höra i kursen för att få godkänt. Rektorn den bild som lärarna ger. Rektorn uppger vidare att lärarna arbetar med progressionsuppföljning där man vid flera tillfällen under kursens gång följer upp elevernas progression i förhållande till kursmålen. Dessa uppföljningar kan till exempel visa på att eleven börjar närma sig slutet av kursen och är redo för att skriva nationellt prov, men det kan även handla om att man identifierar behov av extra anpassningar, motiverande samtal eller i vissa fall byte av studieväg eller ansökan om extra tid på kursen.

Rättslig reglering

Vid betygssättning på en kurs ska läraren göra en bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för kursen. För att eleven ska få betyget Godkänt ska samtliga kriterier för detta betyg vara uppfyllda. Betygskriterier ska finnas för varje kurs och ämne där betyg ska sättas. (20 kap. 37 § skollagen)

Betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella betygskriterier som finns för varje kurs och ämne. Läraren ska vid betygssättningen göra en allsidig bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterier som finns för respektive kurs eller ämne, och beakta även sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. (Läroplan för vuxenutbildningen, Lvux12, SKOLFS 2012:101)

Betygskriterierna för sfi är formulerade utifrån fem kunskapsområden: hörförståelse, läsförståelse, muntlig interaktion, muntlig produktion och skriftlig färdighet. Dessa ska inte bedömas fristående från varandra utan läraren måste göra en helhetsbedömning av elevens språkliga förmåga och utgå från vad eleven faktiskt klarar av språkligt. Den språkliga korrektheten ska relateras till den innehållsliga och språkliga komplexiteten. (Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2017:91) om kursplan för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger att de har haft nationella prov under utbildningen och att provet är det sista de gör i en kurs. Några elever uppger att de inte ännu har gjort nationella prov men kommer göra det längre fram. Vidare uppger elever att de gör samtliga delar av provet och att provbetyget i regel överensstämmer med kursbetyget, en elev berättar att hen fick ett högre betyg på kursen än på det nationella provet.

Elever uppger vidare att om de får icke godkänt på nationella prov kan de få gå om kursen efter två eller tre månader. Det finns ett antal timmar som en elev har på sig för att klara kursen och har timmarna tagit slut får man ansöka till kursen igen. Vidare uppger eleverna att man behöver klara tre av de fyra delar som det nationella provet omfattar.

Lärare uppger att eleverna anmäls till nationella prov när de bedöms vara redo för detta. Det görs genom blocktester och avstämningar. Eleverna gör samtliga delar av de nationella proven och det erbjuds provtillfälle en gång per månad. Det är lärarnas bedömning att alla elever som erbjuds att skriva nationella prov gör detta, med undantag för någon som kanske måste vara på jobbet vid tillfället. Samtliga lärare uppger att de särskilt beaktar provresultatet vid nationella prov.

Rektorn uppger att om en elev inte "dyker upp" på provdatumet till nationella provet som de är anmälda till får de skriva vid nästa provtillfälle. Elever som har skrivit nationellt prov och inte blivit godkända på det får inte skriva om provet. Alla elever betygsätts i anslutning till att nationellt prov genomförs och elever som får icke godkänt (IG) kan sedan anmäla sig till kursen på nytt. Om de blir antagna får de läsa kursen igen och möjlighet att skriva nationellt prov i slutet av kursen. Rektorn uppger även att om elever inte blir godkända på en eller flera delar av provet görs en samlad bedömning av provresultatet tillsammans med övrigt underlag som lärarna har samlat under kursens gång.

Rättslig reglering

Vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov i ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Detsamma gäller vid betygssättning i ett ämne på en nivå som det ges ett nationellt prov i. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl. (20 kap. 37 a § skollagen)

Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i kurserna B, C och D. Syftet med proven är att stödja betygssättningen. När nationella prov används ska eleverna delta i alla

delar av proven. Rektorn får besluta att en elev inte behöver delta i ett nationellt prov eller i någon eller några delar av ett sådant prov, om det finns särskilda skäl. (4 kap. 10 a § förordningen [2011:1108] om Vuxenutbildning)

Nationella prov ska användas inom kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare i slutet av kurserna B, C och D (4 kap. 10 a § förordning om vuxenutbildning, Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2013:19] om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat).

För att uppfylla författningarnas krav ska de nationella proven hanteras och genomföras i enlighet med Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2013:19) om hantering och genomförande av nationella prov i pappersformat.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare
Signerat av: Tonny Johansson

X Manal Abu Zarur

Föredragande
Signerat av: Manal Abu Zarur

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Peter Sandberg medverkat.